

Womhaj Bóh!

Czisko 4.
27. jan.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju 80 kóždy sobotu w Ssmolerjez knihciznišcezněni w Budyšcinje a 8u tam dostacž sa šchwórtlětnu pichedplatu 40 np.

3. njedzela po tšioch kralach.

Škěžorowy narodny džen.

Luf. 20, 25.

Duž džesche wón t nim: „Dha dajcže kžěžorej ščtož je kžěžorowe, a Bohu, ščtož je Bože!“

S tutym słowom samkny Knjes Jezus huby pschisłodžaznych a spytowaznych njepscheczelow, kiž bčchu na njeho pschisłi i wusłiwnym koschidłom, so bychu jeho popadnyli, do šwojeje mozy dostali a jemu a jeho skutkowanju kónz cžimili. Dolho hižo lačachu na njeho, ale pschezo sašo dyrbjachu spósnacž, so pschecžiwu njemu nicžo dokonječ njefamóža. Nětko pak po dolhim radysładowanju wumyšlichu šebi něščo, ščtož jim stónčnje pomhacž dyrbjesche, a wot cžehož wotečatowachu, so jim wjazy njecžeknje. Wot dweju bokow jemu pucž fastupichu, so jim pak wot tuteho, pak wot tamneho do rukow padnje. Ale tón Knjes 8o posbčny w šwojej sbožniškej majestosčej a prjedy hacž 8o nadžachu, rostorchu jich jemu lešnje powlecžene koschidlo a pokáže na Boži trón, so bychu 8o, kaž 8o Božim džecžom šluscha, psched nim poklonjeli, a pokáže na trón kžěžora, so bychu 8o t njemu, kaž 8o šwěrnym podanam šluscha, w poslušnosčej a ponižnosčej bližili. —

Tole słowo našeho sbožnika šebi pschezo sašo jako ewangelszy kšescžijenjo pschitwolamy, hdyž narodny džen našeho horzo lubowaneho kžěžora šwjecžimy. Wone nam jašnje pokáže, so kšescžijenjo, kiž džedža wopravdže

Jesufowi byč, po tutym słowje a po jeho šwjatym pschikladže, 8u tež šwěrní a poslušni podanjo šwojich wječchow, šwojeho kžěžora, 8u tež šwěrní a sprawni lubowarjo šwojeho wótneho kraja. Tole słowo našeho sbožnika je nam šwjata pschikasuja a šwjaty sašón: „Dajcže kžěžorej, ščtož je kžěžorowe, a Bohu, ščtož je Bože.“ —

Sšwěrnosč a lubosč t kžěžorej a wótnemu krajej bšesche pschezo škwalba našeho šerbškeho luda. A tule škwalbu džemy šebi tež pschezo a stajnje šdžeržecž.

Wocžimy jenož wocži a wobladamy, ščtož naš šandžene lěta wucža. Njewidžimy dha, so to wulke a krašne, ščtož bč sa wótny kraj, t jeho šbožu, rošščěrjenju, posbčnjenju dokonjaue, i Božej pomožu 8o sta, dotelž našch lud šwěru t šwojemu kžěžorej džeržesche? Tak dyrbi tež sa pschichod byč. Lubosč a šwěrnosč t kžěžorej a wótnemu krajej je potajnstwo našeho pschichoda a našeje mozy tudy na semí. Lubosč a šwěrnosč t kžěžorej a wótnemu krajej naš hromadže džerži niž jenož jako lud w brónjach wot woržla, ale tež, na cžož tola najprjedy pschidže, jako lud w brónjach ducha. A teho dla dyrbi džerža wošebje rělacž: našche wutroby 8o klonja w lubosčej a šwěrnosčej t kžěžorej a wótnemu krajej: i Bohom, wječšnym Knjesom, sa kžěžora a wótny kraj! Tole šebi dyrbinym pschezo sašo prajecž a kóždy mjes nami psched wocžomaj džeržecž: dželacžet, hdyž 8o jemu pót i cžola w prózy roni, rólnik, hdyž w šlónčnej horzocže rolu džela, rjemješlnik, pschekupž, hdyž dyrbi šwoje cželne a duchowne mozy napinacž, fastojnik sa šwojim

fastojnskim blidom, wuczer mjes swojimi dzjeczimi w schuli, wojał pschi swojich swuczowanjach w bronjach a tež duchowny na swojej kletzy; jenož tak je wasche dzelo w zohnowanju dokonjane, hdyž waš f temu czeri luboscz f wótzej wótzneho kraja, luboscz f waschemu ludej; jenož tak su wasche mozy, pót, próza, dzelo nadobne a czejeje-polne, hdyž waš wobibožuje ta wěstoscz, hacž runje hym jenož hnadny a niski po mojim powołanju, dha tola něšto dokonjam f lepšchemu wótzneho kraja a tróna swojeho kraja a khezora! Ale ženje pschi tym sabycž nješmemy, so forjeń, móž a wěrnoscz tuteje nascheje wótzinskeje lubosče a hwěry je a wostanje jejnicyžy luboscz a hwěrnoscz f Bohu temu Knjesej. Po tym, kaž Jesuś, našch sbóžnik pschitaje: „Dajeje khezorej, sčtož je khezorowe, a Bohu, sčtož je Bože!

A tak, kaž našchi wótzojo, stykimy tež my ruzy f modlitwy sa wótzny kraj, našchu wyschnoscz, našcheho wótza wótzneho kraja, khezora:

Esłnych, Wótče, swoje dzjeczi!
Daj rošrocz po wšchem hwěczi
Czeječ mjena swojeho!
Wšche sčtanty zohnuj f hnadu
A wotwobrocž wšchu swadu
A strach wot doma kóždeho.

Daj swoje słowo swjate,
Nam f zohnowanju date,
Wšchem czište słyschecž tu.
Spožecž wuczerjow nam hwěrných
A posłucharjow wěrných,
Kiž słowo czinjerjo tež su.

Na našch kraj f hnadu hladaj
A temu kralej nadaj
Wšcho, sčtož jom' dobre je.
Budž ty sčaz jeho tróna
A spožecž, so jeho tróna
Nam wšchitkim stajnje f sbožu keže.

Joh' domej wyšokemu,
Daj zohnowanje f wšchemu,
Jón wobibož kóždy czaš.
Spožecž wšchitkim sčtantam hnadu
A f wšchemu dobru radu,
Sdžerž dale tež mēr pola naš.

Sdžerž prawo w našchim kraju
Pšches wšchěch, kiž knjeistwo maju,
Nam pomhaj f sbožu ty,
So by tu hwěrnoscz byla
A prawdoscz wšchudžom kežela,
Kiž my twój lud a herbítwo šmy.
Šamjeń.

Pucjowanie po Bozim pišnje

abo

lajše myšle nadendžech, Bože słowo cžitajo.

Podawa hwěrný cžitaj „Pomhaj Wóh-a“.

1. kniži Wóššajowe, 18. staw.

(Potracjowanie.)

III. Sčtucžka 22—33. Sčžehowaza ichěčžtróczna Abrahama próstwa šjewi nam na jenej stronje žiwje, kał blisko a něžnje stowacšeny je Abraham f Bohom, kotryž je jeho šhladał, so by jemu wšchě šlubjenja šjewi, a na drugej stronje je jara powucžaza,

kaže stejnisčezjo ma cžlowjeť, hdyž Wóh šakroczi je swojim kudom. Pšchi Wóžich cžaknych a wóšebje pschi Wóžich wěcznych kudach cžlowjeť hušto dočej Bože pucze nješapschija, wón ma je sa šurowe a njeprawe, wón nješpójnaje, kał hoberžy wulka je wina, a nje-wopomni, so tež ani próšcha wostacž njemóže, sčtož móhlo kšostanje hacžicž, hdyž šudnik wšcheho šwěta šatama. A tola, hdyž f něžnym počejčowanjom swjateho Boha a f njeowalnej wěry, so je Wóh wěrný a šprawy, dwělowanje khablažeje wutrobny šo jenož Bohu wušnawa, dha šnaje Wóh, kał wón f pomžazej šezčpliwoscu šajfu wutrobu šako pošběhnje.

A Knjes dzěche: Wo Sodomje a wo Šomorrije je jara wušký šta rěcz; wot Sodoma a Šomorry wola šo wječzenja dla te mni f njeju, a jich hrěchi šu jara czeže.

Teho dla čžu šo cžlowikemu šudnikaj runy šezinič, a čžu šo najprjedy nadrobnje naprašowacž a čžu potom wotwazicž, kał daloto polna je mēra winy, a čžu šalle potom wušudženje wuprajicž: teho dla čžu ja f njebeš dele šupicž a pohladacž, hacž šu wóni wšchitko to cžinili, kaž šo wo nimi rěczi a kaž šym to wo nimi wušlyščať, abo hacž njeje tač; šnawo njeje mēra jich winy hiččeje pšchepjeljena, so bych to wjedžať, a šo bych šo je šwojim kšostanjom hiččeje šomdžil.

Šo móhť f woczomaj widžecž a žyle po cžlowškim waschnju šjewi šo czi tu Boža nještronista prawdoscz, wšcho šo wopomni, sčtož je šo pšches ludži štať. Sčžehwť teho je, šo Wóh potom Šodomčanow špytuje. Wóh wšchať njeby tajkeho špytowanja potrebať, a tola je tajke špytowanje ša kóždy hrěch trēbne, šo by šo hrěch wušahniť, a šo by šo pať wodať, pať kšostať.

A mužaj — jandžetaj, Boha pšchewodžozaj — wobrocžičtaj šo wotšal, šo f Abrahamom rošžohnowawčiji, a dzěčhtaj šwój pucž dale do Sodoma. Ale Abrahamu jimašche hiččeje něšto, tať wosta štejo pšched Knjesom.

Wulkočž a wóšbah druhich ludžazych hrěchow, f kotrychž njeje žaneho wucžeka wjazn, šdadža šo hušto tajlenu nješapschijomne, kotryž štajnje wē, šo je še šameje hnady wumoženy. A luboscz, kotraž nješapschija, šo je wina Šodomčanow tajka, šo njemóhli šo wjazn wumóž, jima Abrahamowu wutrobu.

Tať žyle blisko f njemu šupiwšchi dzěche Abraham: Šiščeje něšto mam, sčtož mje pschi twojim wotmyšljenju šnjemēruje. Ty čžesč pohladacž, hacž šo wšchitko tať ma, kaž šo wo nimi rěczi; a šjes dwēla tať budže, šo budže pola jich najwjaz mēra ša hrěchi pošna, haj pšchepjeljena. Čžesč dha ty tež namēčeje šakrocžicž a tež praweho f šjesbóžnym ššahčž?

Byto-li tam šnadž pječždžebacž prawych, pječždžebacž tajlich, kotřiž móhli porunjo wšchem druhim někať ša prawych placžicž, w mēšče; čžesč dha ty jich tež ššahčž? a wochžechť trach pšchepšchicžicž měšto pječždžebacž prawych dla, kotřiž šu we nim?

To budž daloto wot tebe, šo by ty to cžinil, a praweho f šjesbóžnym ššonžowal, šo by prawy byl jako šjesbóžny; to budž daloto wot tebe, kiž šy wšchitkeho šwěta šudnik a čžesč kóždemu dacž po jeho ššutlach! Ty njebudžecž tať šudžicž, šo móhlo šo ššadčž, jako by ty byl móžnik po cžlowškim waschnju, kotryž po swojej šurowosčiji šakhadža, jako byl ššepn, a šo njeprawa, hacž tať prawych abo njeprawych šahubi.

Knjes, šwešeleny f Abrahamowej próstwu, f šotreječ hwěčeječe swjata krutoscz ša Božu czeječ a horjaza luboscz f blisšchemu, dzěche f njemu: Šeli šo ja namafam pječždžebacž prawych w Sodomje, dha čžu jich dla, kaž šy ty prajil, wšchitkim tym mēštam wodačž.

Prawi, kotřiž něhdže f šjesbóžnymi šromadu bydla, šakomdža Bože šudy, dokelž jich Wóh njedča ššahčž se šwojimi nješšchecželeni; ššiba šo je jich licžba tať šnadna, jako pola Lota, šo jich Wóh wumjedže. Tať móže nělajke šnadnušchle a šhudušchle dzěcžo Bože byčž, šotrež ššód hwětných šawišnow wodži. Tať potajne šu šudy Bože.

(Potracjowanie.)

Cžekanzh f Šišhana.

(Podawť f Čhineščeje.)

Drije hižo džečacž mjēščinow šebi němje napšchecžo šedžachu wóšpom žónšich mišionštwu w dalokim wot šwěta wotšezanym Šišhan. Tať cžicho bēšche, šo móžešche jich czežto dychacž ššahčecž, šotrež šu njedžeť dotho wšchē štróžeť woblehnenja ššješle a nětko pššifajnju doššachu, šo dychja mēšto wopušchecžicž a hnydom do Šanghai-a cžekacž.

Deščezj bo dže. S čezškim sduchnjenjom Marja Gelben se istny stupi; wona ho bambušowego stolpa džerzi a horzo pľafa, so dyrbi měitno wopuščežiez, kotrež běšche pšched šchtyrjomi lětami s wješekej nadžiju postúpila.

Kak běšche wona wojowala a ho bėdzila wo tute twjerde a fajakke wutrobje; kak sbožowna běšche byla na lőzdej wutrobje, kotraž bu sa Woha dobyta — a nětko dyrbjesche wona hiez a sa-pocžane džeto dyrbjesche ho japušeziez?

Wona by rad wostala a by jenož teho dla bylo, jo by f nohomaj šchizowaneho šbőznita wumrjeka; šbőzne hwětko ho s jeje czėmneju woczow šwėczesche, kotrež na tutym čineškim kraju wopocžowajštej.

Deščezj pšhesta, mrőczele ho roštorhnychu a mėšacžt hwoje hwětko kaž hľebro hwėczesche. Š botu ho rėta Yangtse se hwojimi žolmami pomakfu f morju wiješe a šady wot pokozny nahe hory našdala dele hladachu.

Še šnatskowneho mišionisteho twarjenja holl a hara a špěščne šhodzenje kincjesche, kaž to je, hdyž dyrbi ho s šhwatfom precž. Marja ho s mozu šhraba. „Šnydom wotječez!“ pšchifašnja wodžerja mišionistwa rėšasche — džėliciez ho dyrbjachu. Šdyž raišche serja šhabžachu, bėchu mišionarki a jich činešny hluzobnizy f czėłanju hotowi.

Mandarin (wyščšchi) mėšta Šišhan, kotremuž bėšche ho poradžiko, pšched tydženjom šbezšarjom wotehnacž, bė f czėłanju woještku pomoz a pšchewod pšchilubiz, a teho dla ho hnydom, hdyž bė pišmo f pšchifašnju f czėłanju pšchijchto, požol f njemu pőšła, so by šlubjemu šchit nětko pobak.

Rano w 5 hodžinach wojazy pšchindžechu. Horzy dženi na deščezjotu nőz sečehowasche a bjes lőzdeho hľődka bėšche puez, kotrež f rėzy Yangtse wjedžesche, hđžež bėšche woješka lődz, kotruž bėšche mandarin šchesečžianam domolit.

Woješka wyschł, na žonife hrojnje a se šhmurjentym woblicžom šhladujo, jim kafasche, do lődže stupiez. Nječžajš f kőtwizami ho horje šwižachu a lődz ho pomakfu hibašche. Žadyu wojaš sa žušych postrowjenja njemėšesche. Ženož tu a tam žednu f wojakow i hidu a f njepšchecželstwom na žomy pohľada, kotrež ho pšchi kromje lődže hromadu czšchczachu a kotrymž žylšy po lizomaj bėžachu, hdyž widžachu, kak ho tšėchi wot Šišhana bőle a bőle šhubjaja.

Kaž žehłime šchipy hľoncžne pruhi na lődz dele šapachy a pomakfu jenož lődz na mutnych žoltych žolnacy rėki Yangtse pľuwajšche. Kosťajowal lődže žonškim pšchifaša, so dyrbja dele do lődže hiez, dofelž nješku horjeka hwojeho žiwjenja wėšte, hdyž ho žyła krajna f boyerami mjėrwi.

Wone ho wičhemu podczšhnychu, tež jemu wšchė hwoje pjenjesh, kotrež mėjachy, dachu, kotrež hėbi wőn šam ja hėbje a ja hwojich wojakow žadašche, hacž runje wjedžachu, jo f tajkim žadanjam žaneho prawa nima. Ale šchto čyžychy czimiez? Wone bėchu bjesje wšchėje pomozny.

Nőz pšchindže, tužna, horza lėtnja nőz, kajtuž august w čineškim kraju wobradži. Šwito dojež dyrbjachu ho pšches bľoto a tonidka pšchi biez, mjes tym so wojazy czolm na mėstnacy, hđžež bėšche malo wody, nješechu. Š nőzneje ščėrinny ho wėže mėšta Kuang-sing-sus pokasowachy, hđžež bu woješka pomoz pšchemėnjena.

S wješchej nadžiju mišionacki tutych nowych šchitowarjom postrowichy, kofšiz mėjachy rošhudžene, ale tola pšchecželšime woblicžo. Ach, kak jara wone w tutym njewėšnym kraju žyľneho, hľėrneho šchita potrebachy — wošėbje w tutej nozy, bőle hacž hdy, pšchetož lėdna hľėrki šenjy pšchitrywachy, ho na wobėmaj bokomaj rėki hibašche.

W sežimje pšchi brojny ho něšchto tšchajšy; brőnje ho pokasuja. „Rubježnyž!“ Wo wofomitu wojazy f czolma šefakachy a mjecz w ruzy džeržo do toľšteje sežimy pšchi brojny čžerjachy. Šōrte bėdženje našta. Woda w rėzy ho czėtwjena barbjesche wot křwė padnjenyh a morjenyh; kullki wyšche czolma lėtachy a do njeho prastachy.

Ra to bu czicho. Ženož tu a tam ho jene czėlo do wody wali, kotraž je czolnej napšchecžo czėrjesche. Š postřoženjom na bľėde, f křwjy womajane woblicža morjenyh hladachu. Wėchu to jich šchitowarjo? Pšchi njewėšnym hľėtle mėšacžta, kotryž ho pšchėžo jašo sa mrőczelami hlowasche, njewocža pľuwazyh czėłow špőlnacž njemőžachy.

Wot štrőzelow a grawowanja pšchewšata ho najmlőbichy

f mišionistich kotrow na Mariju šepjerasche. Šsmjertna wojosčž jej, kotraž hollė bėšche džewjatnacže lėt štara, f woczow hladasche, kotrež bė wona f mėrnemu woblicžu štaršchėje pšchecželnizy poščhnyła. Za jej lubosčžiwje ruku na hľowu položi a ju šmėrowa a trošchtowajšche.

„Wny žmy w Wožej ruzy“, wona šradžu praji. „Wőn naž šchituje“ — a šawėšče, wőn je jich šchitowal.

Šižchėže někotre štyšne mjėnšchiny, potom mėjachy wėštojež, so hu wumozeni. Rubježnizy czėłachy. Mėrnje ho wojazy, džafa njehľadawšchi, na czolm sešydachy a dale jėdžechy, kaž by ho dale ničto njestalo. Šdyž a hdyž drje žedny do czėmneho lėša pohľada, hđžež bėchu ho rubježnizy šchowali; lőhko dojež ho bojachy, so mőhli ho njepšchecželjo f nowym mozami wrőcziez; pšchetož woni hwojny žyly mőz napinachy, so buchu dopřėda pšchilchli, a tola ho jim išasche, kaž by czolm ho jenož pomakfu hibał. Wėšche temu wopravdže tak?

Ach haj, woni ho njemylachu. Czolm mėjesche džėru; šchto je to najpřėdy wjedžal, ničto prajiez njemőžesche, ale dojež na tym, bōry to lőzdy wjedžesche. Nětko rėšasche, kafchėže, kofřny a wšchitke wėzy, kotrež bėchu hėbi wuřhowali a hovu domoj wšali, jchtož bėšche jich pšblednje jamoženje a wobšedženštwo, to dyrbjachy do rėki šmjetačž, a f mužemi na pšchemo žonške pšchi pľumpach džėłachy, so bychu ho na wodže šđerželi.

To bėšche žalošna, czėžla nőz. Wo njebju ho džimje, roštorhane mrőczele honyachy; pšchi wőlőžnyh brojachy ho kurjawa koptjesche a tam a hėm šuwajšche; wšchitko ho tam žiwe hycž šdasche; žonške štyšne a štrajšchene na tam a hėm ho šhabľaze sežimy a štwjelza pšchi brojny hladachy, hacž pšchesečžeharjo f nowa njepšchindu. Tola nė, to bė jenož wėtr, kotrež mėjesche hwojny hru f rošlinami. Wot tam drje žadyu štrach njehrožesche, ale czim wjetšchi f deušje štrony. Škoro hėbi žadyu wjazny potajiez njemőžesche — czolm ho ponuci, „ale našcha wėra ho ponuriez njedyrbi“, Mariny hľōž druhich pľakanja a žalosčženje pšchewola, kotrež bėšche se wšchėch štrony hľyšchėž.

Wona na hwojej koleni padže a štyšnjenej ruzy f czėmnyh njebješam pošbėže.

„Anježe, našch Wožo“, wona wőtšje šawola, „na tebe šwarimy, njedaj našchemu dowėrjenju do tebe ho šahankiez. Wožo, Wožo, ja ho f tebi wolam!“

Kaž profecžina štareho hľuba, wona won hladasche, tuta bľėda holja, f kotrejež woblicža ho woczı w njefachodnym, pšchekrašnjemyh hľėtle hľwczesčhaj.

Na wšchėch mėjesche wona wulku jamožnosčž. Nowa mőz ho do jich štawow wuľiwajšche, a nowa šhrobtoščž jich napiľni pšchi Marinyh hľowach: „wudžerčezje, wudžerčezje!“

S nowej dowėru a hľylwczju ho do džėla, kotrež bėchu ja podarmo a šhubjene pomėli, jašo dachy. Čžak ho miny — mjėnšchiny buchu w tajkim štrachy hodžimy. Šlőncžnje raišche serja nowy dženi pšchypowjedžichy a bōry ho hľōnzo f pšchewinješkej mozu pšches nőzne mroli pšchėdoby — horze, hmalaze hľōnzo Čhinešesche.

Sawėščki kurjawy a mħny ho roštorhnychy a wot šłota raišchego hľōnza rošhwėtlene přėdy nich wėže mėšta Šwefo štejachy, teho mėšta, hđžež čyžšche Ling — wodžer mišionistwa — se hwojej lődzy na nich čžakacž.

Šmėjizy a pľacžizy — woboje f rasom — ho se šmjereče a šłazenja wumozeni wobjimachy.

Marja Gelben paš hama štejesche, pšchi kromje czolma wot druhich wotđželena, hwojej pšchekrašnjenej woczı f njebješam pošbėhujo.

Zeje ert ho šradžu hibašche; wona f tym rėczesche, pšched kotrehož trőnom jeje nutřna přōšřwa njeje nejuwštyšchana wostala.

M. H.

Wšchelate f bliška a f dalosa.

— Wjedželu hwoječzi našch lubowany hľėžor Wšlem II. hľwőz 42 lėtny narodny džek. Našch žyly lud f hľaboteje wutrobje hwoje šbožopšchecža ščėle f jeho trőnej a hwoje modlitwy f Wožemu trőnej: Wőh luby Anjes šchituj a žohnuj našchego lubowanego hľėžora, kotryž šbože wőtžneho kraja na hwojej czopkej wutrobje nohy a kotryž hėbi w njewuštawazej njepřoznitwoježi na šbože našchego luda myšli. Žeho křašne hľowa, kotrež je wutřčal pšchi 200 lėtnym jubileju Šwenzollerniškeho doma jako přuškeho křaštwiwa hu nam šašo f nowa wobšwėdčizke, kak ma wőn to jene we woczō-

maj sboże kraja, na kotrymž je wot Boha jako knjeżek postajeny.

— Marcziny wustaw w Budyschinje je swoju lětnu rošprawu wot knjesa tajneho zyrkwinskeho radźiczeła Kellera jako pschedschdy wustojnje spisanu wudał. Kjana liczba młodych holzow je swoje wubospojnjenje a pschihotowanje sa žiwjenje powotanje w Marczinym wustawje namakala. Wty lubych herbstich starichich i nowa napominamy, so bychy swoje dżowki do Marczinowe wustawa pójkali, hdyž su w tych wobstejnoscach, so móža něchtu na wudokonjenje swojich dźeći naložić. Wěšće nihdže druhdže so jim tajte dobre pschihotowanje sa žiwjenje njeposćiczi, kaž w našchim Marczinym wustawje. Marcziny wustaw je do dweju wotdžele- urow dźeleny, po tym, što móža starichi na swoje dźeći wažić; hospodarska schula, sa totuž ma so ja lěto 450 hriwnow placzić a schula słužomnych i lětnej placisnu wot 240 hriwnow. Sutrny so nowe wučeriske lěto sapocznje; duž je nětko najlepši čas f samolwjenju.

— A jutram so jako nětko wučeriske mēsta w našich Sserbach wuprosbija, kotrež wšach su i němstini wučerjem wobhadzene. Tola pak je praschenje, hač so jutry s zyla na tele mēstna wučer dostanje, dokelž je wučeriska nusa jara wulka. Druhi wučer w Suczynje knjes Schirmer so, kaž slyšichim, do Kamjenja pschědli a knjes wučer Grimm, dotal w Minakale, pschidže do Lipska. Derje je, so naž žani herbsty wučerjo nje- wopuščeja, ale tak wjele jich je, kiž su naž hižo wopuščežili a na schulach w němstich mēstach stutkuja. Bohu žel pak so žady i nich wjazy do Sserbow wróćić njecha.

— Wo dochim prōzowanju a praschenju je nětko sfoncžnje ministerstwo do teho wwołito, so so w Hajuzach pola Budestej katholicka schula natwari. Wona je usna sa wulku liczbu katholicich dźeći dźelaczerjow Hajuziansteje fabricki, kotryž su i wulke dźela i Czech pschicahnyli. To budže wulke položenje sa Budestezy, kotrež bychy hewal nowu schulu twaricž dyrbjeli. Wo tym pak, hač budže so w Bělczech nowa schula twaricž, kaž so tamniški wobydlerjo prošyli, hišče něčo slyšecž njeje.

— Něstino zyrkwinskeho wučerja w Husju so jutry wuprosbni, dokelž l. kantor Lubwig na wotpocžnik dže. W bližsim času ma so teho dla jeho nastlědnik postajicž.

— Wutorn wječor je jendželska kralowa Viktorija we wysokej starobje 82 lět wumrjela. Zeje kmjercž jendželski lud wutrobne wobzaruje, dokelž je we wutrobnej pschidwistnosći swoje kralowej pschihileny byt. Hdyž tež so wěšće wo mornych njebrbi niččo njelube prajicž, dyrbinu tola hłosej, kotryž je i nowinow slyšecž, pschihlowowacž, so je wona djes sliwa na politiske hibanje jendželskeho luda byta, so je so zyle wot swojich ministrow wobtnjecič dala a jim knježenje pschewostajta. Srudny sežewt tuteje jeje hłobocze je tež byl, so je l hanibnej wójnje psche- cžiwu buram dōschlo, hačž runje bēšche kralowej wutrobje tale njeprawa wójna pschecžiwna. Wona pak je so tež w tym rošbudže swojim skotolacžnym ministram podala. Zeje dobra a cžucžiwna wutroba je pod teje wójny jara cžerpjela, a pišče so, so su ju poslednje srudne powjesče i bitwisčeja tak pschewale, so je wona schorila a wumrjela. Prynž Wales, i mjenom Eduard VII. na trón stupi.

Musa wulka — pomoz blifsa!

Powjedanczko.

(Potracžowanje.)

Rěčkež nan postanywšchi kłodžesche po istnje. Wón cžnješe, kał werno je macž rěčkala; poča hlabacž. A tola bēšche jemu žakofnje, hdyž bebi myslješe, dotal swucženy na psychu, bohastwo a wjehele, so smēje nětko cžichi žiwj byč w nejajim sanjehem mēstacžnu; jeho hrdocž njemōžesche so i tym spokoicž. Tež na tym njedwelowasche ani wolomit, so so jemu njeby poradžito, wiche swoje i wulke kłoblosču postajene pschedmjety tež wu- konjecž, so so ja nětko lēta bohaty cžlowjel wróći. Wšcho to rošpowjeda hišče ras swojej Molzy; nimale so jemu poradži, so be tež wona wo kmanosčji jeho pschedowacžow pschewēdčena. „Kał pak potom, lubšchi Zano,“ sarēcža Rěčkež macž na kōznu, hdyž be nan wšcho porašyl, sčtož bēšche jemu snapschecžiwila, „by-li ty schoril, a mē potom daloko wot naž a wot wšchitkich

pschecželow žamlutki bješe wšcheje pomogy na kšorym tožu ležecž? Kał, hdyž tebe sčbaja, tebe potradnu a tebi tež pohledni pschuwiny pjenjež woimu? Sčto chyz bebi potom saradžicž? Kał mohł nam sčžlicž, so by hubjeny a bēdny bješe wšcheje pomogy? Na to mi wotmolil! Mōžesč-li to, dha chyz so se sčžerpilowocžu podarž do teho, sčtož so njehodži pschewēnjecž. Cžehi potom swoje puče, ja tebi njepraju dale ani kłowcžka.

Rěčkež nan wijesche i kłowu; rošpominwšchi bebi wšcho woipjet wotmolwi sfoncžnje i cžicha: „Pšched paduchami a jebakami ktyjesh so, by-li wobhladniny, psched kšoročžu — to je moja křuta nadžija — wulhowa mje njebješči Wōtž. Wōstaj mi cžahnyčž swoj wušwoleny puč. Sčtož cžinj, cžinj, cžinj twoje a naju křnta dla. Moje wotpohlady su křmane, a Wōh křdži so woli, niz po skřtu. Zemu ho ja dowēru. Kaž wōn saradži, tak budže dobre. Sčym smylil, dha pōndže so mi slē. — Tuž dha pōndu.“

Na tutych kłowach swojeho mandželskeho Rěčkež macž spōna, so wona na jeho myslach niččo wjazy njepostrežji; se spjecžowa- njom we wutrobje poda so sfoncžnje do swojeho wōshuda. Mały Gandrij pak sapřala hōrko a sčrōžesche:

„Nanko, lubšchi nanko, domž so ty jako wróćišch, bym je styskom wumrjel.“

Hdyž pak jeho macž i mlymi kłowami spokojesche a nan jemu kłubi, so jemu rjane krajti a zufe swēřjata i zuych krajow kōbu pschijesche, dha so Gandrij spokoji, so bebi křly křcē a wjazy njeplakalsche. Tola sawjeklicž kaž druge dny, so wōn dženš njemōžesche. So ma so wot nana džēlicž, to jemu wutrobu pinašche.

3. Rěčkež nan dže do zuby.

Wōnječž, so so Rěčkež se swojim bohastwom njebože mēti, džēšche psches mēsto kaž živy wōhen. Nětki so postrožchu, a Rěčkež nana bēšche jim žel; jich najwjazy pak wjehelesche so na tajkej powjesčji, dokelž mōžachu i nej po mēčje křstacž kłodžicž. Nětki žwērti pschecželjo pak pschidžechu, so bychy wobohemu muzej wobkřecžili, so maja tež dale jeho w cžesčji, so mōže so tajnje na jich lubosč spuščečž, so cžezža stajnje jemu i radu na pomoz byčž.

Tučji so malo njedžiwachu, wuhladawšchi Rěčkež nana mē- neho a rošbudžencho; bechu mēnili, so budže wšchōn rošhorjeny a poradženy. „Kał je Wam to tola mōžno, lubiči psčecželo,“ mēnjachu, „so tajkile wōhud tak smērti njekřecž?“

Rěčkež nan njelčesche. — Cžeho dla dyrbjesche zuyim sčžlicž, sčto wšcho je jeho wutroba pocžerpila? Cžeho dla dyr- bjesche jim Rěčkež macžerne pocžinki wulhowalowacž? Wona bēšche jeho najlepšchi pōsoj a jeho najhlymišcha sapjera! Wōn njelčesche a sarēcža potom wo druhich wēzach.

Džen bēšche ho postajil, hdyž mēšesche so Rěčkež dom a wšcho nadobo temu pschedacž, kotryž by najwjazy kłodžil. Tutōn džen bēšche selfhadžal, křdnyž jasčojnyž a cžejōda drugeho luda, kotryž bechu bebi Rěčkež dom na kup sčlabali, bechu so jeshli, nětki tež, so bychy swoju wēžipnosč na witanu pastwu wjedli. W Rěčkež stwicžny njebēšche wjazy tak, jako nēhdy. Woni bechu do sadneje křej sačahnyli, so bychy so na pschidobne cžazy swucžili.

Rěčkež rjana itwina nadoba, židžane sawēšchi, drohwtne plachty na semi, wobrahy na ježenach, a sčtož bechu hewal mēli, bechu wunješli, so by so rošpschedalo. A kaž bēšche tu w stwicžny, tak bēšche we wšchēch druhich itwach. Hdyž tež by pohladal, wšchudže pōsbne stwy, a nēhdy bechu so tu sčhadžowali wšchitny Drazždžanžny wōšebni a bohacžni knježa.

Džen, hdyž mēšesche so wšcha nadoba rošpschedacž, sbasche so Rěčkež macžeri najkřdnyšchi sa wšchē jeje žiwjenje. Daloko dreje bēšche wot tamneho mēsta, hdyž ludžo kłodžachu, a tola hcrjelanje a wōlanza, kajkaž stajnje pschi tajkich pschedawanjach nastawa, so tež hačž f njej dohwyalsche a rjjesche ho kaž kol do jeje wutrobje. Sejnecžki pōsoj sa nju bēšche mały Gandrij. Stajnje be wōn pschi njej; se swojimi džēcžazyimi mudrowcžemi rošchna jej na cžach wšchu pōshmurjenosč.

(Potracžowanje.)

Daliske dobrowōlne dary sa wbohe armeniske křoty:

N. N. i K. . . . . 2 hr.

W mjenje wobohich křrotow praji wutrobny džal

Gōlcž, redaktor.